

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

111. An iudices sæculares possint capere Ecclesiasticos, & Religiosos
impedientes, & resistentes iurisdictioni laicali, nec non illos punire pœna
pecuniaria? Ex p. 4. tr. 1. res. 79.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

RESOL. CXI.

An index secularis possit capere Ecclesiasticos, & Religiosos impediendo, & resistentes iurisdictioni laicali? Ex part. 4. tr. 1. Ref. 79.

§. 1. Afirmatiue respondet Bobadilla in polit. tom. 1. lib. 2. cap. 18. num. 34. vbi sic ait. [Si aliquis Clerigo o Religioso impediendo la iurisdiction seglar, o la resistiendo, quitando a los ministros de iusticia que no prendan a alguno, o forçando para que suelten al preso en los dichos casos podra el corregidor y sus ministros prender a los Clerigos, o Religiosos para remitirlos a los Iuezes, y podra tambien multarlos en penas pecuniarias en sus bienes.] Ita ille, & post illum Villadiego polit. cap. 5. num. 77.

2. Sed quoad capturam existimat Megalius in 3. part. lib. 3. cap. 11. num. 23. hoc procedere quando alias laicam iurisdictionem defendere non possent, tunc enim hoc liceret ratione iustae defensionis: sed extra hunc casum, illam nullo modo licitam esse putat, cum prohibeatur expresse in Bulla Cœnæ; sed de hoc alibi à nobis actum est. Quoad punitionem vero nullo modo hoc procedere posse docet, nã quo iure laici possunt punire Clericos, etiam si pœna sit pecuniaria, & in bonis, cum eorum bona gaudeant, vt sæpius dictum est, priuilegio personæ. Et ita hanc sententiam docet Sanchez in consil. tom. 1. lib. 3. cap. vnic. dub. 13. num. 2. vbi firmat iudicem secularem non posse procedere non solum contra personam, sed nec etiam contra res Clerici, quia bona accessoria sunt personæ, vnde dub. 21. num. 11. damnat iudices laicos punientes Clericos delinquentes in officio seculari pœna pecuniaria. Adde quod similes pœnæ sæpius applicantur fisco saltem pro aliqua parte, & quando pœna pecuniaria est fisco applicanda, causa dicitur criminalis, iuxta glossam in l. 3. ff. de sepul. viol. & ibi Bartolus. Sed per Bullam Cœnæ nullo modo possunt laici causam criminalem Ecclesiasticorum cognoscere ergo, &c. Ex his apparet, non esse audiendos aliquos Iurisconsultos asserentes in multis casibus Clericos à iudice laico posse puniri in bonis, & pœna pecuniaria: nam, vt sæpius dictum est, si persona Clerici est exempta, erunt exempta eius bona, & sicut importat iurisdictionem punire Clericos in persona, sic etiam importat iurisdictionem illos punire pœna pecuniaria. Vnde male asseruit idem Bobadilla vbi supra num. 143. Ecclesiasticum delinquentem in iudicio seculari, ab eodem iudice puniri posse pœna pecuniaria, & in bonis, & ita optimè illum reprobat Megalius loco cit. num. 38.

Pro hac capta in Ref. seq. & infra in Ref. 114. 115. & sup. in Ref. 25. §. Sed dices.

Sæpius in Ref. quæ hic est supra 68. §. vlt. & in aliis eius annot.

Sup. hoc supra in Ref. 68. & 69. & lege alios §§. positos in annot. 1. Ref. huius annot.

Sup. hoc supra in Ref. 66. & 67. & infra Ref. 268. §. Vnde

RESOL. CXII.

An in aliquo casu Clericus possit capi à ministro laico? Et notatur iudicem laicum non posse detinere Clericum, de quo supra, captum in suis carceribus per spatium viginti horarum, si breuiori tempore possit illum iudici Ecclesiastico remittere? Ex part. 5. tract. 1. Ref. 22.

§. 1. VT si v. g. in flagranti delicto fuerit inuentus, vel si probabiliter præsumatur ad delinquendum incedere, vel etiam post delictum commissum ad effectum præsentandi illum Prælato Ecclesiastico. Et afirmatiue respondet Suarez contra Regem Angliæ lib. 4. c. 34. n. 15. Scaccia de iudic. lib. 1. cap. 11. num. 94.

Sup. hoc in Ref. præterita & in aliis eius priuilegiis. Et afirmatiue respondet Suarez contra Regem mæ anno.

Barbosa, & alij penes ipsos. Nec obstat etiam aduersus nostram principalem conclusionem, quod Decian. lib. 2. conf. 81. num. 9. efferat bullam Pauli III. anno 1542. qua conceditur licentia Iudicibus secularibus, procedendi contra Clericos in atrocissimis delictis: nam respondeo cum Ceuallos tract. de cognitione per viam violentiam. p. 2. q. 102. n. 4. dictam Bullam non extare. Notandum est etiam, quod ad priuandum Clericorum priuilegio fori, ad hoc, vt dicatur se in enormitatibus immiscere requiritur primò, vt incedat sine habitu, & tonsura. Secundo, non sufficit vnum delictum, sed plura requiruntur. Tertio, necesse est, vt in enormitatibus comprehendatur: comprehensus autem dicitur, si in flagranti fuerit captus, vel si ipse, antequam opponat de priuilegio clericali, delictum fateatur, seu de eo legitime conuictus; vel, si criminis sit ad eò notorium de facto, vt nullus sit inficiationi locus. Et ita docet doctus Barbosa in collect. tom. 2. lib. 5. tit. 9. cap. 1. num. 2. 3. & 4. quæ sunt valde notanda. Vide etiã eundẽ Barbosam ibid. tit. 33. c. 27. per tot. Sed de hac quæstione vide infra in Resol. seqq.

RESOL. CX.

An sint aliqui casus, in quibus Principes seculares possint penes coercere Clericos? Et an si Papa faceret aliqua mandata in destructionem Ecclesiæ, possit Princeps secularis factio, & vi resistere illis, & impedire executionem talium mandatorum? Ex part. 1. tr. 2. Resol. 7.

§. 1. Afirmatiue respondet ex Victoria, & Soto Antonius Fernandez in exam. Theol. mor. p. 2. c. 6. §. 1. n. 4. & Ludouicus Molina de iust. & iur. tom. 1. tract. 2. disp. 31. num. 10. vbi sic asserit: [Obseruant Victoria, & Sotus, si Clericorum libertas in manifestam cederet seculariis reipublicæ perniciem, Clericis impunè vacantibus in laicorum caedes, Summiq; Pontifices admoniti adhibere nollent remedium, posse equidem Principes seculares suis subditis consulere, nihil immunitate, & priuilegio Clericorum impediendo. Ratio est: quoniam Respublica ciuilibus est sibi ipsi sufficiens. Quocirca, quemadmodum propria autoritate potest se ipsam defendere, & seruare indemnem à quacumque Republica alia seculari, sic etiam ab Ecclesiasticis. Meritò autem admonent, potestatem hanc esse apud Principem, non verò apud Iudices, & Magistratus: & ideo nefas illis esse propria autoritate agere contra Ecclesiæ libertatem, aut Clericos capiendo, vel malefactores extrahendo de Ecclesiis, vel aliqua alia ratione leges transgrediendo, tametsi vim vi repellendo cù moderamine inculpate tutelæ suos ab Ecclesiasticis tutari, ac defendere possint.] Ita Molina, & Gulielmus Benedictus in c. Raynucius. ver. uxorem, num. 454. Aufertius de potest. secul. super. Eccl. personas, reg. 2. Nauarrus in c. cum contingat, de rescrip. remedi. 1. ver. 1. Simanchas de carb. in sit. cap. 42. num. 32. Sed meritò aduertit Salas de leg. quæst. 94. tract. 14. disp. 14. sect. 9. num. 111. quod casus isti sunt metaphysici, & moraliter contingere non possunt: quia Clerici, & Episcopi non habent tantam potestatem in Republicam: sicut & alius casus, quem ponit Victoria in relect. de potest. Papa, metaphysicus etiam videtur vbi asserit, quod si Papa faceret aliqua mandata in destructionem Ecclesiæ, possit Princeps seularis factio, & vi resistere illis, & impedire, executionem talium mandatorum, Ita Victoria. Sed certè modum excessisse aliqua ex parte videtur, vt contra illum notauit Azor. p. 1. lib. 5. cap. 14. quæst. 5.

Cetera hoc... Ref. & alia... in notat...

Sup. hoc supra... Ref. 24. & 5. Notat. Ref. 21. dicit. Ref. 22. §. 1. dicit.

IN MATI... X... III